

Verdedigen

Conventies
& Systemen

tegen twee-openingen

Frans Borm en Marijke van der Pas

Verheugd kijkt u naar de mooie hand die u zojuist uit het mapje hebt gehaald. De glimlach besterft u op het gezicht als de rechtertegenstander 2♣ neerlegt: mancheforcing of een zwakke hand met beide hoge kleuren. Lekker is dat. Wat nu?

BRIDGE ging op bezoek bij Erik Kirchhoff, bondscoach en systeemtrainer van de herenselectie om door te nemen wat u zoal af kunt spreken tegen al die rare twee-openingen. Kirchhoff probeert er onderuit te komen met de opmerking dat 'zijn jongens' van alles spelen, *scrambling*, *Lebensohl*, maar dat hijzelf het liever simpel houdt. Wij snoeren hem de mond door te zeggen dat dát precies is wat we willen horen: een klassieke verdediging.

Kirchhoff ontzenuwt eerst het idee dat die rare twee-openingen alleen maar zijn uitgedevonden om de tegenstanders te pesten. 'In de top moet je in elke sterke opening wel een zwakke variant stoppen omdat je anders helemaal "weggepreëmt" wordt.' Hij bedoelt dat de tegenstanders op van alles en nog wat bieden als ze weten dat u een heel sterke hand hebt, gewoon om u uit het juiste contract te bluffen.

Tegen een twee-opening die alleen maar sterke betekenissen heeft, zijn uw tussenbiedingen puur preëmtief. Als in hun twee-opening daarentegen ook een zwakke hand mogelijk is, moeten uw afspraken gericht zijn op constructief bieden. Het spel kan immers 'aan u liggen', met preëmtief bieden schiet u in de eigen voet. U biedt dus alleen tussen met een opening en zij kunnen, als zij dan toch een sterke hand hebben, het bieden rustig opbouwen.

Bied volgens logische lijn

Ook zijn die twee-openingen zo populair geworden omdat het erg moeilijk is een goede verdediging te ontwerpen. Daar gaan we wat aan doen. Om te beginnen stelt Kirchhoff dat u uw verdediging op zoveel mogelijk plaatsen gelijk moet houden. 'Spreek niet voor elke opening weer iets nieuws af. Er moet een logische lijn zijn waar je iedere keer op terug kunt vallen.'

We hebben een lijstje gemaakt met de meest gebruikelijke twee-openingen. Voor de

zwakke variant in 2♣ bestaan twee mogelijkheden: zwak met beide hoge kleuren, of een zwakke twee in ruiten. Verder staat op ons lijstje 2♦ als Multi en 2♥ en 2♠ als Muiderberg of als zwakke twee. We beginnen bij het begin.

Bieden belooft een opening

De eerste tip van Kirchhoff: 'Ga er met je bieden vanuit dat ze de zwakke variant hebben. Je hoeft niet te wachten. Je bod geeft een opening aan en daarmee vertel je je partner dat zij zwak zijn. Met een lange kleur en een zwakke hand moet je dus passen.'

Hij somt vervolgens een aantal afspraken op die altijd gelden: 'Een volgbod op tweenniveau belooft een opening en minstens een goede vijfkaart. Een volgbod steun je met een driekaart fit en 7-9 punten. Na een volgbod op tweenniveau is 2SA van de antwoorder forcing, maar niet mancheforcing. Zowel de volgbie-

FOTO: BRIDGE

TIP VAN ERIK KIRCHHOFF:

'Als je biedt, vertel je dat zij zwak zijn.'

der als zijn partner mag daarna (alleen) op drie-in-de-gevolgde-kleur passen. Via 2SA kun je inviteren of slem onderzoeken. De antwoorden op 2SA zijn natuurlijk. In plaats van 2SA kun je ook een nieuwe kleur bieden: niet forcing, maar wel uiterst constructief.'

Een paar handen om te oefenen. De tegenpartij opent 2♣, mancheforcing of zwakke twee in ruiten, partner biedt 2♠, gevolgd door een pas. Wat biedt u met: (antwoorden op pagina 54)

A	B	C
♠ H 5 4	♠ HV 8	♠ H 10 7 2
♥ H 7 5 4	♥ 8 7 4 2	♥ 6 4
♦ 6 5	♦ 6 3	♦ 5
♣ B 10 9 2	♣ AB 10 2	♣ HV 10 9 6 4

Na elke twee-opening die onder meer een zwakke variant kan inhouden, belooft een 2SA-volgbod altijd 16-18 punten en een evenwichtige hand. U speelt in principe de antwoorden als na een 2SA-opening. Ideaal is Niemeijer (zie BRIDGE juli/augustus pagina 28), dan kunt u ook met een vijfkaart in een hoge kleur 2SA volgen. Kirchhoff steekt een waarschuwend vingertje op: 'Als hun hoge kleur bekend is of als ze beide hoge kleuren hebben, speel ik de antwoorden anders, maar daar kom ik nog op terug.'

Een volgbod op drieniveau speelt Kirchhoff als zeer constructief: een zeskaart en een slag of zeven. 'In de finale van de Meesterklasse zag ik tot drie keer toe een speler 3♣ volgen met elf, twaalf punten en een zeskaart. De partner bood met tien punten uiteraard 3SA en dat contract ging dan vier down. Dan hebben ze nog de mazzel dat de tegenpartij niet gedoubleerd heeft. Ik begrijp wel dat je je niet lekker voelt als je met elf punten en een zeskaart moet passen, maar je kunt niet de ene keer elf en de andere keer zestien punten hebben.'

Ook voor een doublet heeft Kirchhoff een standaardbetekenis. 'Een doublet belooft 13-15 punten en een evenwichtige hand of een heel sterke hand, zeg achttien of meer punten. Alleen tegen een zwakke twee in harten/schoppen of een Muiderberg, dus een twee-opening die zeker zwak is en waarvan de geboden kleur natuurlijk is, heb je een doublet nodig als informatiedoublet.'

Er zijn veel twee-openingen in omloop waarbij de zwakke variant een bepaalde kleur belooft, meestal de opvolgende, zoals 2♦: sterk met een ruitenkleur of zwak met een hartenkleur. In ons rijtje is 2♣, mancheforcing of zwakke twee in ruiten, zo'n voorbeeld. Tegen zo'n opening speelt Kirchhoff dat het bieden van hun kleur het informatiedoublet vervangt. Dus na een 2♣-opening, die zwak met ruiten kan zijn, belooft een 2♦-volgbod beide hoge kleuren vanaf een punt of twaalf. Je antwoordt daarop 2♥ of 2♠ van ▷▷▷

nul tot een punt of negen. 3♥ of 3♠ met sprong is inviterend met 10-11 punten.

2SA-antwoord altijd forcing

Zowel na doublet als na 2♦ is het antwoord van 2SA mancheforcing. Ook die afspraak komt steeds terug. Na een volgbod is 2SA forcing, na iedere andere actie mancheforcing.

Kirchhoff zweert bij de afspraak dat een 2SA-antwoord altijd forcing is, maar er zijn andere wegen. 'Veel paren spelen 2SA van de antwoorder als *Lebensohl* (BRIDGE december pagina 28) of *scrambling*.' (Bespreeking later dit jaar). 'Prima, maar speel het wel overal gelijk.'

Even oefenen. 'Rechts' opent 2♣, sterk, of zwakke twee in ruiten. Wat biedt u met: (antwoorden op pagina 54)

D	E	F
♠ H 5 4	♠ HV 8 2	♠ H 10 7 2
♥ H 7 5 4	♥ V 7 4 2	♥ HV 6
♦ A 8	♦ A 3	♦ AB 6
♣ VB 10 9	♣ VB 10	♣ HB 10

'Jullie hebben al een hele lap tekst en we zijn nog maar net begonnen', zegt Kirchhoff. 'Dat is waar, maar de grote lijn ligt nu al vast', pepen we hem een beetje op.

Afhankelijk van de betekenis van een twee-opening zijn nog wat specifieke afspraken nodig. We beginnen met 2♣: sterk, of zwakke twee in ruiten. Kirchhoff haalt diep adem. '2SA als antwoord op een doublet, of een bod in hun kleur is mancheforcing maar het vervolg daarop is niet overal gelijk. Na 2♣ als zwakke twee in ruiten en een doublet van partner kan

de doubleerder in één van de hoge kleuren een vierkaart (of slechte vijfkaart) hebben. Na 2SA (nu mancheforcing) als reactie speel je dan ook Niemeijer met transfers. Maar na 2♦ van partner (beide hoge kleuren) en dan 2SA (mancheforcing) ligt het anders. Degene die 2♦ volgt, heeft al verteld dat hij beide hoge kleuren heeft. Zijn bieden na 2SA is verder natuurlijk: 3♣ is een 4-4-1-4, 3♦ betekent 'verder niets te melden' en 3♥ of 3♠ belooft een vijfkaart. Met 3SA kun je nog een ruitenstop aangeven.'

We willen even een paar voorbeelden.

West	Noord	Oost	Zuid
2♣ ¹	doublet ²	2♦	2SA
pas	3♣		

West	Noord	Oost	Zuid
2♣ ¹	2♦ ³	pas	2SA
pas	3♥		
¹ mancheforcing of zwakke twee in ruiten			
² 13-15 evenwichtig			
³ beide hoge kleuren			

In het eerste voorbeeld is 3♣ Niemeijer, in het tweede voorbeeld biedt u natuurlijk: 3♥ belooft een vijfkaart.

Dat was 2♣ als zwakke twee in ruiten. Nu het modernste speeltje: 2♣ als zwak met beide hoge kleuren. De Noren zijn er ooit mee begonnen en langzaam maar veroverd die conventie de wereld.

Doubleer ze voor straf

'Tegen deze 2♣ is een volgbod van 2♦ natuurlijk', gaat Kirchhoff verder. 'Je volgt niet

op vrouwetje-vijfde. Je hebt een opening, liefst een zeskaart, of een mooie vijfkaart. Met 5-4 of beter in de lage kleuren zou ik eerst passen en later, na bijvoorbeeld 2♣-pas-2♥-pas-pas, in de bieding komen met 2SA. Zo'n uitgestelde 2SA belooft een hand met beide lage kleuren.'

'Het doublet op 2♣ is weer 13-15 met een verdeelde hand of achttien-plus. Maar het doublet heeft nu een lichte strafrendens. Je hebt iets (een driekaartje) in de hoge kleuren. Het eerste doel is ze voor straf te doubleren.

West	Noord	Oost	Zuid
2♣	doublet	2♥	doublet

Het doublet van zuid is straf. Een driekaart is voldoende. De verdediging loopt altijd soepel. Je komt met troef uit en de rest gaat vanzelf. Uiteraard moet je wel op de kwetsbaarheid letten. Als jij kwetsbaar bent en zij niet, is 3SA soms een betere optie, zeker met lengte in een lage kleur.'

Stoppers niet belangrijk

Ook 2SA is weer 16-18, maar Kirchhoff heeft een aanvulling. 'Om stoppers in de hoge kleuren moet je je niet te veel zorgen maken. Zelfs een kleine doubleton kan wat mij betreft. Zelfs als je samen geen stop hebt in een hoge kleur en ze vinden die uitkomst, dan nog zit die kleur vaak 4-4 en maak je 3SA nog steeds.'

Veel paren, ook in de top, spelen na een 2SA-volgbod overal dezelfde conventies als na een 2SA-opening. Over deze situatie heeft Kirchhoff een ander mening. 'Als je een 4-4 of 5-3 fit in een hoge kleur opspoort, zit die altijd 4-1 tegen, de 2♣-opener heeft immers beide hoge kleuren. Die conventies zijn dus niet zo nuttig. Geef 3♣ en 3♦ na een 2SA-volgbod de betekenis "om te spelen". 3♥ en 3♠ mag je zelf invullen. Je kunt het als stop spelen, of juist als singleton met de lage kleuren.'

'Na partners 2♦-volgbod zou ik 2♥ (♠) spelen als een stop, vragend om een schoppen(harten)stop. Het kan zijn dat die stop ontbreekt en in dat geval is 4♥(♠), ondanks het 4-1 zitsel, misschien de enige oplossing. Als je de gevraagde stop niet hebt, mag je dus best 'steunen'.

West	Noord	Oost	Zuid
2♣	2♦	pas	2♥
pas	3♦	pas	3♥

Het herhalen van de hoge kleur geeft om dezelfde reden aan dat het niet om een stop maar om een vijfkaart gaat.'

Dan een volgbod van 2♥ of 2♠ over 2♣, eigenlijk een van hun kleuren. Kirchhoff twijfelt. 'Ik weet dat er in de selectie grote voorkeur bestaat om dat toch als een natuurlijk bod te spelen. Op topniveau opent men zo'n 2♣ werkelijk op alles wat los en vast zit, dus wil je je eigen hoge-kleurenfit niet weg laten lopen. Je zit met je vijfkaart ook achter de vierkaart en dat is gunstig.'

'Een andere mogelijkheid is zo'n volgbod te spelen als beide lage kleuren. Je biedt ▷▷▷

Verdediging na een twee-opening

Na een opening die alleen sterk kan zijn, biedt u preëemptief.

Kan die opening ook zwak zijn, dan moet u constructief kunnen bieden.

Algemene regels

- Doublet op een conventionele twee-opening die zwak kan zijn en waarbij de geopende kleur niet natuurlijk is, geeft aan: 13-15 punten, evenwichtig, of achttien punten of meer.
- Doublet op 2♥/♠ (zwak of Muiderberg) is informatief.
- Na een doublet (of als partner over 2♣ met 2♦ volgt, beide hoge kleuren) is het antwoord van 2SA altijd mancheforcing. Als u in elk van de hoge kleuren nog een fit kunt hebben, speelt u ook op deze 2SA Niemeijer.
- 2SA volgbod: 16-18. Antwoorden als na een 2SA-opening, behalve na 2♣ (zwak met hoge kleuren)-2SA en na 2♥/♠-2SA.
- Na een volgbod op tweenniveau (opening, minstens goede vijfkaart) is een nieuwe kleur niet forcing, wel opbouwend (8-10 punten). 2SA is forcing, niet mancheforcing. Op drie in de gevolgde kleur mogen beiden passen.
- Volgbod op drienniveau belooft zeven slagen.

Na 2♣ (zwakke twee in ruiten)

2♦ beide hoge kleuren, 12+ punten. Hierna is 2♥/♠/3♣ 0-9 punten, 3♥/♠ 10-11

punten en 2SA mancheforcing.

Na 2♣ (zwak met hoge kleuren)

doublet 13-15 evenwichtig of 18+ punten. Belooft iets in de hoge kleuren, gericht op gedoubleerd downspelen.

2♦ natuurlijk, goede vijfkaart, opening.

2♥/♠ natuurlijk of beste hoge kleur met beide lage kleuren (afspreken).

Na 2SA-volgbod van partner:

3♣/♦ om te spelen

3♥/♠ stop (of juist een singleton, dan met kracht in de lage kleuren).

Na 2♦ (Multi)

doublet 13-15 evenwichtig, niet gericht op gedoubleerd tegenspelen.

2♦-doublet-2♥/♠-doublet is negatief

Na 2♥/♠ (Muiderberg)

Doublet informatief met andere hoge kleur.

Na partners 2SA-volgbod is 3♣/♦ om te spelen. Hun kleur bieden geeft een vijfkaart in de andere hoge kleur aan. De andere hoge kleur bieden is forcing en belooft een vierkaart.

dan je beste hoge kleur, of je biedt 2♥ met betere (langere) klavieren en 2♠ met de nadruk op ruiten. Speel waar je je prettig bij voelt. De situatie komt niet zo vaak voor en je moet het allemaal onthouden. Een sprongvolg bod van 3♥ of 3♠ zou ik wel als natuurlijk spelen: zeer constructief met een zeskaart.

U mag even op adem komen met een paar oefenspelletjes. Verzin met elk van onderstaande drie zuidhanden G, H en I voor elk van de volgende vier biedsituaties 1, 2, 3 en 4 een bod.

1

West	Noord	Oost	Zuid
2♣ ¹	doublet	2♦	??

¹ mancheforcing of zwakke twee in ruiten

2

West	Noord	Oost	Zuid
2♣ ¹	doublet	2♥	??

¹ mancheforcing of zwak met hoge kleuren

3

West	Noord	Oost	Zuid
2♣ ¹	2♦	pas	??

¹ mancheforcing of zwakke twee in ruiten

4

West	Noord	Oost	Zuid
2♣ ¹	2♦	pas	??

¹ mancheforcing of zwak met hoge kleuren

G	H	I
♠ HB 6 4 3	♠ A 4	♠ V 10 8 4 3
♥ H 4	♥ 6 3 2	♥ H 4 3
♦ VB 6	♦ 7 4	♦ 10 8 3
♣ H 6 4	♣ AVB 6 4 3	♣ H 2

Dan de verdediging tegen de Multi. Er zijn veel varianten in omloop, maar Kirchoff trekt gewoon de lijn door die hij al heeft opgesteld.

‘Tegen 2♦, Multi, speel ik een klassieke verdediging, zonder poespas’, vervolgt hij. ‘Doublet weer als 13-15 of achttien punten of meer en 2SA als 16-18, gevolgd door Niemeijer met transfers. Het doublet heeft geen straf-tendens want je moet opboksen tegen een zeskaart en niet zoals na 2♣ tegen een vierkaartje. Het doublet van de antwoorder is ook niet meer voor straf, maar negatief.’

West	Noord	Oost	Zuid
2♦	doublet	2♥	doublet

Het doublet belooft nu een vierkaart schoppen. Met een hartenkleur moet je wachten, de 2♦-openaar gaat vast corrigeren naar schoppen.’

‘Na een 3♣- of 3♦-volg bod van partner zijn 3♥ en 3♠ forcing. Beide beloven in eerste instantie een stop en vragen om een stop in de andere hoge kleur. Maar 3♥ en 3♠ kunnen ook heel goed natuurlijk zijn. Als ik 3♣ heb gevolgd en partner biedt 3♥ dan zou ik met ♠H2 en ♥H65 nu 3SA bieden, maar met ♠54 en ♥H65 bied ik gerust 4♥. Partner weet dat ik een éénkleurens spel klavieren heb en als hij 3♥ op slechts een stop geboden heeft, corrigeert hij nu naar 5♣.’

Wachten met 4-1 of 4-2 hoog

‘Na de Multi moet je wel nadenken. Als je 4-1 of 4-2 (kleine doubleton) in de hoge kleuren hebt, is het vaak verstandig eerst te passen en

later, als zij hun kleur bekend maken in jouw singleton of doubleton, een informatiedoublet te geven.’

Na de Multi speelt u zowel na een 2SA-volg bod als na een 2SA-antwoord op het doublet Niemeijer en transfers want in beide hoge kleuren kunt u nog een fit hebben.

Nog een paar oefeningen. Er staan drie zuidhanden (J, K en L) waarmee u in twee biedsituaties een bod moet doen.

1

West	Noord	Oost	Zuid
2♦	2SA	pas	??

2

West	Noord	Oost	Zuid
2♦	doublet	pas ¹	??

¹ ruitenkleur, voorstel om dit te spelen

J	K	L
♠ AV 7 6 4	♠ 6 3	♠ 7 4
♥ 5 3	♥ 8 5 2	♥ HB 10 7 3
♦ 9 7 5	♦ V 7	♦ A 4 2
♣ H 9 4	♣ B 10 9 7 6 5	♣ H V 6

‘Met openingen zoals 2♥ en 2♠ hebben de meeste bridgers weinig moeite. De kleur van de tegenpartij is bekend. Je speelt een doublet nu als informatief. Na 2♠ heb je alleen geen ruimte om inviterend te bieden. Je moet een beetje gokken, maar de werkelijke waarde van de hoge kaarten die je hebt, kun je heel goed taxeren.’

‘Na een doublet is 2SA weer mancheforcing.’ We hebben het al opgemerkt, dit kan dus niet samen met *Lebensohl*, u moet kiezen. ‘De doubleerder biedt zijn kleuren van onderaf.’ Kirchoff ziet de vraagtekens in onze ogen en repeteert: ‘We “niemeijeren” alleen als we in beide hoge kleuren een fit kunnen hebben.’

Speciale antwoorden na 2SA

Kirchoff glundert als het 2SA-volg bod nog even ter sprake komt. ‘Ik speel de antwoorden nu anders en dat levert ons geregeld een winst van zeven IMP op. Na 2♥-2SA speel ik 3♣ en 3♦ als eindcontract. 3♥, een soort transfer, geeft een vijfkaart schoppen aan en 3♠, dat is forcing, een vierkaart. Na 2♠-2SA geeft 3♥ een vierkaart harten en 3♠ een vijfkaart harten aan. 3♣ en 3♦ zijn weer bedoeld als eindcontract. Vooral na de Muiderberg kan het van belang zijn dat je in een lage kleur kunt eindigen.’

Jansma en Verhees staan op de stoep voor een systeemtraining. We moeten inpakken, maar we weten genoeg.

Nog even dit

Na 2♣-doublet-pas en 2♦-doublet-pas moet je opletten, vooral als ze afgesproken hebben dat de pas een klavieren- respectievelijk ruitenkleur belooft. Als je suffig past, wordt 2♣- of 2♦-gedoubleerd het contract. Als dat niet bevalt, zul je, ook met heel weinig punten, een bod moeten verzinnen. ♠

In het meinummer:
Verdedigen, laatste snuffjes

Antwoorden

bij de opgaven op pagina's 50, 52 en 54

- A 3♠, de hand is een steuntje waard.
- B 2SA, met de bedoeling op 3♠ te passen en over 3♣ of 3♦ met 3♠ een inviterende hand aan te geven.
- C 4♠. Slechts acht punten, maar wat een mooie verdeling (weinig verliezers).
- D Doublet, 13-15 evenwichtig.
- E 2♦, beide hoge kleuren en een opening.
- F 2SA, 16-18 evenwichtig
- G1 2SA, mancheforcing. Na 3♣ (Niemeijer) van partner kunt u 3♠ bieden.
- G2 3SA. U hebt een hartenstop en 4♠ met de troeven 4-1 is niet aantrekkelijk.
- G3 4♠. Partner heeft beide hoge kleuren, wat is het probleem?
- G4 3SA. Partner belooft een opening met een aardige vijfkaart ruiten. U stopt beide hoge kleuren en hebt voldoende voor de manche.
- H1 3♦, daarmee vraagt u een ruitenstop. Ontkent partner die, dan biedt u 5♣.
- H2 2♠. Partner is evenwichtig met 13-15 punten en iets in de hoge kleuren. U kunt met 2♠ een stop aangeven en vragen om een hartenstop. 5♣ is weer een alternatief als de hartenstop ontbreekt.

- H3 3♦. U vraagt daarmee weer om een ruitenstop.
- H4 2♠. Partner heeft een ruitenkleur en een opening. 3♣ is te pessimistisch. U geeft een schoppenstop aan en vraagt om een hartenstop.
- I1 2♠. Partner heeft een evenwichtige hand met 13-15 punten. Bied 2♠. De hand is bijna een 3♠-bod (inviterend) waard.
- I2 Doublet. Start met troef. OW zullen niet veel slagen maken.
- I3 3♠. Partner heeft beide hoge kleuren. Een 5-4 fit is erg sterk en u hebt geen verspilde ruitenspunten.
- I4 3♦, steun voor partners ruitenkleur.
- J1 3♥, transfer. Na 3♠ biedt u 3SA.
- J2 2♠. Dat wilt u best spelen tegenover 13-15 punten en een verdeelde hand.
- K1 Pas. 3♣ zou Stayman of Niemeijer zijn.
- K2 3♣. Als u past, wordt 2♦ gedoubleerd het contract. Dat is het laatste wat u wilt.
- L1 3♦, transfer. Uw tweede bod is 3SA.
- L2 2SA, mancheforcing. Partner kan met Niemeijer achter uw vijfkaart harten komen.